škoda tako velika, da se je balo pred kurzom vseh zavarovalnih družb. Ta konz se je preprečil edino vsled vladine pomoči. Vsa ta grozna škoda pa se je na trgu naj čutila. Ena kila marelic je stala p. 8 do 9 vinarjev, medtem ko se plača es zanjo 2 K 40 vin.! Eno jajce stane es 22 vinarjev. V najdražjih časih preteklih v kolikor se pisec teh vrstic vé spomini, to je od leta 1860 sem, bila bi se rostva, pod katerimi sedaj trpimo, hudo movala. Spominjamo se grozne nadloge l kobilic leta 1860; kobilice so takrat trikrat v par minutah žetve velikih posev uničile. Potem je prišla povodenj l. 1862, enjena suša 1864, trihine, mraz, toča in era leta 1866, obenem pa še za takratne e ogromna vojna odškodnina. Vsiti rozni pojavi pa so imeli na ceživljenskih sredstev le prav znatni vpliv. Omenimo še Bertsch, erega poizkus s trsno ušjo je skoraj vso nsko kulturo Evrope uničil. Ko leta 1879 potem cena namiznega vina na krajcarjev za liter narastla, čutili so se krčmarji nesrečne.

Iz naših spominov, ki obsegajo dobo 56 zamogli bi še mnogo navesti. Ali več kor kobilice, povodenj, toča, požari, suša, era in mraz zamore oderuštvo z živenskimi sredstvi. Pred 56 leti bil promet na Donavo navezan. Pokrajine, ki so ležale na tej prometni cesti, imele so le anje na kakšno železniško zvezo. Takratni rtaria" je kar mrgolel od železniških protov. Koncesijoniranih je bilo malo, še manj jih je bilo v prometu. Vkljub temu je v vseh pokrajinah države volj življenskih sredstev dolo, brez ozira na njih izvirni kraj, brez ira na izid žetve, povsod se jih je po zmerh cenah vedno ponujalo. Danes pa leži ar drugače: mi imamo vkljub izbornih ometnih sredstev, vkljub mnogo večjega in množitev prebivalstva presegajočega izdevanja hranilnih sredstev vtemeljeno pričavanje, da se približamo idealnemu stanju, katerem se je nahajalo mesto aris leta 1797. Takrat se je plačalo tam eno kosilo 500 frankov . . .

To idealno stanje pa bi vendar pri nas ajraje ne doživeli. Da se pa to zgodi, pom mora veljati: **Doli s špekulacijo in paratom vojne bede!**

Razno.

Cenjenim čitateljem! Vsled prežalostne mrti ljubljenega našega cesarja je bilo treba porabiti v današnji številki več prostora. ako smo morali mnogo druzega, deloma di važnega gradiva za prihodnjo številko ložiti. Pa tudi o pokojnemu cesarju samemu odemo v prihodnji številki še bolj natančno ročali.

Požari. Dne 16. t. m. popoldne izbruhnil pri posestnici Mariji Zaberl v Sv. Štenu pri Celju ogenj, ki je hišo in dve gopodarski poslopji z zalogami krme uničil. gorel je tudi en vol, ena krava s teletom tri svinje v vrednosti nad 8.000 K. Doma bili le otroci in ena stara ženka. Ko je rišla posestnica domu, našla je le še pepel. osestnica je vdova in ima tri sinove v vojni. ožar so baje otroci povzročili. — V gozdu osestnice Frančiške Pišek pri Vranem izbruhnil je pred kratkim ogenj, ki se razširil tudi na gozd soseda Johana Škof. ečji del gozdovja je vkljub napornemu delu asilcev zgorelo. Uničeni gozdovi so obstojali starih, lepih dreves. Požar se je baje pri ovu vsled neprevidnega ravnanja z užigalami zanetil.

Osleparjeni soprog. Posestnik Juri Zankl Lindhofu na Koroškem se nahaja od zaetka vojne na bojišču. Ko je prišel pred ratkim domu na dopust, izvedel je, da mu jegova žena ni posebno zvesta ostala. Pri voji hiši našel je vrata zaklenjena. Potrkal je in žena mu je konečno odprla. Ali pri njej je našel nekega Franca Maier. Dejal mu je, da se naj takoj iz hiše pobere. Ko Maier ni hitro ubogal, sunil ga je osleparjeni soprog z bajonetom v prsa; sunek je baje tudi pljuča ranil.

Čudna nesreča. 19-letna kočarjeva hčerka Marija Majcen v občini Ternovce je odrezala kos od neke žnore, ki jo je njen oče iz bojišča seboj prinesel, ter ga hotela za privezanje nogavice porabiti. Žnora pa se je pri temu razstrelila; deklina je bila tako hudo ranjena, da je še isti večer umrla. Oče nesrečnice pravi, da je dobil žnoro od nekega tovariša in da ni vedel, da je razstreljiva.

Velik požar. V gospodarskem poslopju posestnika Jager v Sv. Marjeti na Koroškem izbruhnil je ogenj, ki je v kratkem času vpepelil gospodarsko poslopje, 90 šobrov rži, 70 šobrov pšenice, 50 šobrov ovsa, večjo množino ječmena, po 90 centov slame in mrve, en mlatilni stroj, en stroj za rezanje krme, 19 svinj, 12 ovc in vso njivsko ter vozno orodje. Le hišo in ostalo živino so zamogli po težkem delu rešiti. Jager ima škode za okroglo 40.000 kron, zavarovan je pa le za 2800 kron.

Pokvarjena mladina. 15-letnega Franca Urbančič v Winklernu na Koroškem so orožniki zaprli, ker je izvršil pri posestnici Weizl tatinski vlom. Mladi uzmovič je hotel tudi svoje sestre k tatvini nagovarjati.

Slovenski iredentizem.

(2. nadaljevanje).

II.

Na vprašanje, zakaj se vse to ni dalo preprečiti, je odgovoriti: Ako nastopi državno pravdništvo, potem zamore številko lista, v kateri kaj tacega stoji, zapleniti in proti založniku, izdajatelju ter piscu članka kazensko postopanje uvesti. Zaplemba pa se ni še nikdar izkazala kot sposobno sredstvo in kazensko postopanje se vrši pred porotno sodnijo, vodi torej v pokrajinah, kjer so se iredentistične misli že vkoreninile, lahko do oprostitve. Dokler v takih pokrajinah za take prestopke ne obstoji izjemna postavodaja (cenzura časopisov pred izhajanjem, ustanovitev sodnije v notranjem monarhije, možnost, izreči občutljive denarne kazni in, ako te ne pomagajo, vstavljenje lista) morali bodemo brez moči gledati to postopanje časopisov.

Drugi vzrok zato ležal je v skupnem toku avstrijske notranje politike. Časopisi so bili tudi glasila političnih strank ali gotovih politikov; s tem prihajamo na polje, ki se ga zamoremo, brez da bi uganjali politiko, le dotakniti.

Dve merodajni politični stranki Slovencev bili ste liberalna ali radikalna stranka — v kateri je bila zmerna smer polagoma od radikalne izrinjena — in klerikalna vseslovanska stranka, — preje katoliško-narodna stranka, — ki je imela od volilne reforme ministerstva Beck sem politično vodstvo. Poleg teh dveh druge politične stranke niso prišle v poštev.

Glasilo liberalne stranke je bil, kakor že preje omenjeno, „Slov. narod", glasilo klerikalne stranke pa „Slovenec". Ve se torej dovolj, ako se spominja na **neverjetne izgrede** teh dveh listov („Straža", „Slovenski Gospodar", „Mir" in drugi manjši listi so seveda vedno ponatiskali „Slovenčeve" članke, katerim so mnogokrat še suroveje in brezobzirneje komentarje dodevali. Opomba „Štajerčevega" uredništva).

Pač se mora omeniti, da vživajo listi, tudi ako so glasila političnih strank, po navadi gotovo prostost, v kateri lahko svojo lastno politiko uganjajo; naravno, da izrabljajo to prostost večinoma v smeri poojstrenega radikalizma. Ako se pa pri temu, in to smo bili videli, že žene na **državno izdajstvo** in stranka svoj list še vedno ne prisili k zmernosti, potem se zamore le misliti, da tega ne smatra za zločin.

V resnici mnogo vodilnih politikov ni drugače ravnalo, nego njih časopisi. Hribar, župan ljubljanski in vodja liberalne stranke, poslal je leta 1910, torej v času, ko je bila politika Srbije in Črnogorske že davno le priprava napada na Avstrijo, nakralja Nikolaja vdanostni telegram k njegovemu kronanju in je čestital dve leti pozneje županu Belgrada k srbski zmagi na Kosovem polju z besedami, češ, da je (Hribar) srečen, da je veliki slovanski dan doživel, o katerem je v svoji mladosti sanjal.

(Naprej prihodnjič).

Obstessig (sadni jesih)

kupimo 477

ponudbe pismeno ali ustmeno v naši trgovini

Brüder Slawitsch, Pettau

Ponudba.

Želim si v službo stopiti na večjo kmetijsko posestvo. Izvežban sem v živinoreji in v vsakem kmetijskem delu. Vojaščine prost. Ponudbe naj se dopošljejo na **Vincenc Kolarič** pri g. Josef Domitar na **Mestnem Vrhu** štev. 63, pošta **Ptuj**. 476

Ni za uničiti!

so dobra, trajno lepo ostaja oča pristna **sukna** za **gospode** in **dame, modni štofi štofi za bluze** in **predpasnike** ter vso **perilno** in **tkano blago** iz staro renomirane hiše Miklauc. **Bila ni lahkomiselnost,** kupiti drugod manjvredne štofe in platno, ko se zamore pri Miklaucu **tako dobro** in **mnogo ceneje** kupiti. Pišite karto, ako potrebujete štofe, perilo, gotove obleke, krila itd.

Ilustrirani cenik brez stroškov.

Sukno, blago, ševijot, kamgarn, loden.
Jako trpežni, za leta neuničljivi

vražji cajg

za moške in deške hlače (delavske hlače).
Tudi gotove, jako cene, dobro zmerjene

obleke za gospode in dečke
hlače, zimske suknje, vremenski plašči

Plašči za dame in dekleta,
krila, jakne, bluze, predpasniki.

Perilo za moške, ženske in otroke.
Jäger-perilo, telovniki, nogavice, rokavice, otroške obleke, krstne garniture.

Opreme za neveste
v najednostavnejši do najfinejši izpeljavi.

Krščanska renomirana svetovna razpošiljalna hiša

R. Miklauc, Ljubljana št. 357.

Tudi en-gros-dobavatelj za krojaške moistre ali šivilje in konfekcijske trgovine, ki hočejo dobro blago poceni kupiti.

Svetovno znana po dobrem, cenem blagu.	Ustanovljena 1869	4 fili alke, 16 skladišč in delavnic. 393

Kava **50% ceneja!** 397

Ameriška **štedilna kava, lepo dišeča, izdatna** in štedljiva, **5 kg vreča za poskušnjo** s potrebnim sladkorjem vred le **K 26·—**. Po povzetju pošilja **A. Schapira** izvoz kave **Galanta 490, Ogrsko.**

Les pravega kostanja

in **gozd pravega kostanja** se kupi.

Alex. Rosenberg, Gradec

Annenstraße 22. 471

Armadne ure na napestnik

natančno regul. in repasirane, nikel ali jeklo K 12, 16, 20. Z radij-svetilnikom K 16, 20, 24. V srebru K 18, 24, 28. Z radij svetilnikom K 30, 36. Srebrna ura na napestnik K 30, 36, 40. 3 leta garancije. Razpošilja po povzetju, izmenjava dovoljena ali denar nazaj. **Prva fabrika ur Hanns Konrad**, c. in k. dvorni liferant, Brüx št. 1503 (Češko). Glavni cenik zastonj in poštnine prosto.